

עין משפט‏
גד מצוה

כה:

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

מסורת הש"ס

(א) פסחים 5:3 (ג) ברכות 1א.
טז: מצותיו 1: מ"ק טו,
(א) 1"ל לרבנן,

תורה אור השלם

1. ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא: במדבר ט ו
2. האנק דם מתים אבל לא תעשה פארך חבוש עליך ותעליך תשים ברגליך ולא תעטה על שפם ולחם אנשים לא תאכל: יחזקאל כד יז
3. ותפרכי חגיכם לאבל וכל שיריכם לקיחה ויגעליתי על כל מתנים שק ועל כל ראש קרחה ושמתיה כאבל יחיד ואחריהה ביום מדי: צמוס ח י

הגהות הב"ח

(א) גמ' מהו דמימא הואיל ואמר רבא מנעמי:
(ב) תוס' ד"ה משום וכו' אפילו היכל דמטא זמן חיובא דפסח כל"ל ומיכת זמן הב' נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טמאי מת מצוה וכו' שהבהן מטמא בו. עיין טורי אגן ר"ה דף טז ע"ב ד"ה חייב אלס:

מישאל ואֵלצפן היו. וא"ת ולמאן דאמר פרק ד' מיתות (סנהדרין דף נג.) דשריפה ממש הואי שנשרפו גופיהן וכן נמי דריש צמורת כהנים אקרא דומאכל אש אותם אמאי נטמאו וי"ל דשמא שלדן היתה קיימת כאליו נשרפו על גבי קטבלא כדאמר

ר"ע אומר מישאל ואֵלצפן היו שהיו עוסקין בנדב ואביהוא ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו כבר היו יכולין ליטוהר אם מישאל ואֵלצפן היו יכולין היו ליטוהר ^(א)אלא עוסקין במת מצוה היו א"שחל שביעי שלהן להיות בערב פסח שנאמר י^ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא אין יכולין לעשות הא למחר יכולין לעשות צריכא דאי אשמעינן התם משום דלא מטא זמן חיובא דפסח אבל הכא דמטא זמן ק"ש אימא לא צריכא ואי אשמעי' הכא משום דליכא כרת אבל התם דאיכא כרת אימא לא צריכא גופא א"ר אבא בר זבדא אמר רב ^באבל חייב בכל מצות האמורות בתורה דהוין מתפילין שהרי נאמר בהן פאר מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל ^גפאריך חבוש עליך וגו' את הוא דמחייתב אבל כ"ע פשרי יוה"מ ביום ראשון דכתיב ^דואחרייתה ביום מר ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב יאבל חייב בסוכה פשיטא מהו דתימא הואיל ^(א)וא"ר אבא בר זבדא אמר רב מצטער פטור מן הסוכה האי נמי מצטער הוא קמשמע לן ה"מ צערא דממילא אבל הכא איהו הוא דקא מצטער נפשיה איבעי ליה ליתובי דעתיה וא"ר אבא בר זבדא אמר רב ה'חתן והשושבינן וכל בני החופה פטורין מן הסוכה כל שבעה מ"ט משום דבעו למיחדי וליכלו בסוכה וליחדו בסוכה אין שמחה אלא בחופה וליכלו בסוכה וליחדו בחופה אין שמחה אלא במקום סעודה וליעברו חופה בסוכה אביי אמר משום ייחוד ורבא אמר משום צער חתן מאי בינייהו איכא בינייהו דשכיחי אינשי דנפקי ועיילי להתם למאן דאמר משום ייחוד ליכא למאן דאמר משום צער חתן איכא א"ר זירא יאנא אכלי בסוכה וחדרי בחופה וכ"ש דחדרי ליבאי דקא עבידנא תרתי ת"ר חתן והשושבינן וכל בני חופה יפטורין מן התפלה יומן התפילין וחייבין בק"ש משום

מזבדין שהשמחה צמעינו ולא ברכת חתנים כיון דאין שמחה אלא בחופה וצפ"ק דכתובות (דף ז: וסס) אמרינן נמי מזבדין ברכת חתנים צבית חתנים משמע דוקא צמקוס חופה דהוא צית חתנים ומיהו אין ראיה משם דדלמא לאפוקי מדרבי יהודה קא אתי דאמר אף צבית האירוסין מזבדין אותה ונריך לדקדק מה היא חופה דאי צמקוס שזבדכו תחלה ברכת נישואין קרי ליה חופה פעמים שאפי' צרחוב העיר מזבדין אותה כשהעם מרוצין ואין יכולין ליכנס צבית אלא מקום עיקר ישיבת חתן וכלה קרי ליה חופה ולא מקום העשוי לאקראי צעלמא ושם מזבדין ברכת חתנים כל שצעה: **ורחייבין בק"ש**. כדפירש בקוגנו' דמלות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון ויכולין ליישז דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: חתן

שאין לה אלא שלש דפנות ובוש לשחק עם כלתו: **סרפי**. שמי הגלג קיימא לן צמועד קטן (דף ס:) דאין נושאין נשים צמועד: **פטורין מן הספלה**. דצעיא כוונה: **ומן הספילין**. משום דשכיחא שכרות וקלות ראש: **וחייצין בקרים שמע**. דמלות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון ויכולים ליישז דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: משום

הכי גרסינן צבריימא צסיפרי ר"ע **אומר מישאל ואֵלצפן היו שנטמאו בנדב ואציהוא ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו יכולין היו ליטוהר ואם מישאל ואֵלצפן היו יכולין היו ליטוהר אלא מי היו טמאי מת מצוה היו שחל שביעי שלהן להיות צערז פסח שנאמר ולא יכלו וגו': ואם נושאי ארונו של**

יוסף או מישאל ואֵלצפן היו יכולין היו ליטוהר. שהרי באחד צניסן הוקס המשכן ושני לו שרף אלעזר את הפרה שיו על טמאי מת שצנה לעשות פסחיהן צטהרה כדאמר צמסכת גיטין (דף ס.) שזנה פרשיות נאמרו ציוס שהוקס המשכן ופרה אדומה אחת מהן וצאחד צניסן הוקס המשכן והוא ח' למלואים כדקיימא לן (שבת דף פז:) אותו היום נטל עשר עטרות וצו מתו נדב ואציהוא הלכך מראש חדש ועד הפסח היו יכולין ליטוהר וקרא אומר ולא יכלו ונושאי ארונו של יוסף נמי צבר עצרו עליהם עשרה חדשים ויותר שלא נשאוהו משמנו צהר חורז צראש חדש סיון כדכתיב (שמות יט) ציוס הזה צלו מדצר סיני ולא נסעו משם עד עשרים צלייר של שנה הצאה דכתיב ויהי צשנה השנית צחדש השני צעשרים צחדש נעלה הענן מעל וגו' ויסעו מהר ה': **טמאי מת מצוה**. לאו מת מצוה דווקא קאמר דאפי' מתיסן נמי מת מצוה קרי להו דמצוה להתעסק צהן כגון האמורים צפרשת כהנים ^(ויקרא כא) שהכהן מטמא צו: **שחל שביעי שלהן**. ואע"ג דחזו לאזרתא לא אישתרו דקסבר אין שומטין לא חזקין על טמא שרף. מכל מקום שמעינן מיניה דעוסק צמצוה פטור מן המצוה שהרי נטמאו צמתיסן שצעה ימים לפני הפסח ואף על פי שטומאה זו תעכז על יסם אכילת פסחיהן אלמא מצוה קלה הצאה לידך אינך צריך לדחותה מפני חמורה העמידה לצא: **דלא מטא זמן חיובא**. כשנטמאו עדיין לא הגיע זמן אכילת פסח: **אבל**. קרית שמע דמטא זמן חיובא צתוך החופה והוא ראיז לכך אימא ליחייצ: **אבל פסח דנכרת הוא אימא לא**. יטמאו צמת כל שצעה לפני הפסח: **צריכא**. למיכתב ציוס ההוא לאשמועינן דנטמאו תוך שצעה דעוסק צמצוה פטור מן המצוה: **מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל כו'**.

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנק דוס מתים אצל לא תעשה לא תתאצל עליה פאריך צבוש על ראשך שלא כדרך שאר אצלים לפי שאני עושה אותך אות ומופת לישראל שך עתדין למות מתיסן ואין איש מתאצל עליהם אלמא אצל אסור צתפילין: **וסני מיני ציוס ראשון**. דעיקר מררז חד יומא דככתיב ואחריתה כיוס מר: **פשיטא**. מאי שנא הא משאר מצות לאשמעינן רצ לעיל דאצל חייב צכל המצות: **לערא דממילא**. שהסוכה מצערתו כגון חמה או לינה או סירחא דצברים צסיכן צהן: **מיצעי ליה ליסודי דעספיה**. חוצה עליו ליישז דעתו למצוה: **למיחדי**. לשמוח: **משום ייחוד**. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן ואין דרך ציאה וציאה שם לרבים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות צרכיו ויחיידד אחר עם הכלה: **לערי חסן**. שהמקום צר ופתוח מצות סוכה ומצות נישואין וכגון שנשא ערב הרגל אצל צתוך וציאה שם לרבים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות צרכיו ויחיידד אחר עם הכלה: **לערי חסן**. שהמקום צר ופתוח מצות סוכה ומצות נישואין וכגון שנשא ערב הרגל אצל צתוך משום